

První prokázané hnízdění datlíků tříprstých (*Picoides tridactylus*)
v Hostýnských vrších

*First confirmed breeding of the Three-toed Woodpecker (Picoides tridactylus)
in the Hostýnské vrchy hills*

Martin Kratochvíl

Kroužky 541, Chvalčov 768 72, kratochvil.martin11@gmail.com

Kratochvíl M. 2015: První prokázané hnízdění datlíků tříprstých (*Picoides tridactylus*) v Hostýnských vrších / *First confirmed breeding of the Three-toed Woodpecker (Picoides tridactylus) in the Hostýnské vrchy hills*. Zprávy MOS 73: 33–34.

Dne 15. června 2015 jsem našel obsazenou hnízdní dutinu datlíků tříprstých (*Picoides tridactylus*) nedaleko obce Chvalčov. Jedná se o první prokázané hnízdění datlíků tříprstých v Hostýnských vrších. Lokalita leží v nadmořské výšce přibližně 470 m, což je nejnižší známé položené hnízdiště v České republice.

On 15 June 2015, I found an occupied nest hole of the Three-toed Woodpecker (Picoides tridactylus) in a forest near Chvalčov. The site is about 470 m above sea level and it is the lowest known breeding locality of this species in the Czech Republic. This record is the first one confirming breeding of this species in the Hostýnské vrchy hills (Central Moravia; 49.38 N; 17.72 E).

Datlík tříprstý je ve střední a jižní Evropě vázán především na staré smrkové lesy s vysokým podílem souší a narušených stromů (HUDEC ET AL. 2005). Zároveň se jedná o nenápadný druh ptáka, který snadno uniká pozornosti ornitologů, což dosvědčují i relativně nově prokázaná hnízdění z Krušných hor (HERING ET AL. 2004), Hrubého Jeseníku (SOUČEK 2010) a dokonce i z ornitologicky velmi dobře prozkoumaných Krkonoš (FLOUSEK ET AL. 2015).

Pozorování z Hostýnských vrchů jsou doposud velmi útržkovitá. VYMAZAL (2011) uvádí odhad pro Hostýnské vrchy minimálně 5 hnízdících párů, nicméně přes opakovaná pozorování na konkrétních lokalitách nebylo dosud prokázáno hnízdění. V katastru obce Chvalčov byly v posledních letech pozorování už vcelku pravidelná. Při svém zaměstnání lesníka se pravidelně pohybuji v lokalitách s výskytem datlíků tříprstých. Většinou jsem je viděl v zimním období v lokalitách Rověnky a Švajgrovka. V těchto místech se pravidelně vyskytují i stromy napadené kůrovci (Scolytinae), na kterých

jsem datlíky nejčastěji pozoroval. V roce 2015 došlo díky horkému počasí a nedostatku srážek k velkému oslabení smrkových porostů a lokálně ke zvýšenému množství kůrovcem napadených stromů.

Při vyznačování kůrovcových stromů určených k těžbě jsem 15. 6. 2015 v dopoledních hodinách objevil obsazené hnízdo datlíků tříprstých. Uslyšel jsem hlasy mláďat z hnízdní dutiny, která se nacházela 15 metrů nad zemí. Ještě 21. 6. 2015 byla mláďata v hnízdě, 23. 6. 2015 už hlasy z dutiny slyšet nebyly.

Hnízdní lokalita je v nadmořské výšce cca 470 m n.m., což je nejnižší zaznamenaná nadmořská výška v ČR (HUDEC ET AL. 2011). Hnízdní porost je 120 let starý s cca 50% zastoupením smrku. Poblíž hnízdní lokality je bukový les. Nejedná se o čistou smrkovou monokulturu, ale vtroušený ostrůvek smrkového lesa mezi buky. Rozsáhlejší plochy se smrkem jsou ve vzdálenosti do 500 metrů od hnízdiště. Během léta se datlíci vyskytovali v různých lokalitách Hostýnských vrchů. Na podzim jsem je pozoroval mezi Tesákem a Třemi kameny po dobu asi 5–6 týdnů,

dohromady cca 30–40× a v okolí Holubovy chaty pod Kelčským Javorníkem. Vzhledem ke zvýšenému stavu kůrovců v místních lokalitách lze předpokládat dostatek potravy pro datlíky i v následujících 2–3 letech.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Martinu Vymazalovi za cenné připomínky při tvorbě článku.

LITERATURA

FLOUSEK J., GRAMSZ B. & TELENSKÝ T. 2015: Ptáci Krkonoš – atlas hnízdního rozšíření 2012–2014 / Ptaki Karkonos-

zy – atlas ptaków legowych 2012–2014. Správa KRNAP Vrchlabí, Dyrekcja KPN Jelenia Góra: 480 pp.

HERING J., FUCHS E., BUŠEK O. & TEPLÝ V. 2004: Aktuální nálezy datlíka tříprstého (*Picoides tridactylus*) na české straně Krušných hor. Sluka, Holýšov, 1: 61–67.

HUDEC K., ŠŤASTNÝ K. A KOL. 2005: Ptáci II. Fauna ČR, Academia, Praha.

HUDEC K., MILES P., ŠŤASTNÝ K. & FLOUSEK J. 2011: Výškové rozšíření ptáků hnízdících v České republice. Opera Corcontica 48: 135–206.

SOUČEK J. 2010: Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*) v Hrubém Jeseníku. Sylvia 46: 157–161.

VYMAZAL M. 2011: Výskyt datlíků tříprstých (*Picoides tridactylus*) v Hostýnských vrších. Zprávy MOS 69: 46–51.